

Bezbariérovost prostředí pro APA

Lucie Ješinová

Vybrané znaky: Pavlína Zendulková

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Univerzita Palackého
v Olomouci

Témata

Úvod

Proč řešit bezbariérovost?

Úprava prostor školy pro běžnou výuku

Úprava prostor pro výuku TV

Vybrané znaky pro žáky se sluchovým postižením

Úvod

Nově vybudované školy musí být dle platné legislativy řešeny bezbariérově ve všech prostorách školy přístupných žákům.

Přístupnost pro užívání osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace je zakotvena ve vyhlášce číslo 398/2009 Sb.

Vyhláška definuje kritéria bezbariérovosti obecně pro všechny stavby, nevymezuje však konkrétní podmínky pro sportovní zařízení (bazén, tělocvična, atletický stadion, lyžařský areál aj.).

A než mi vlezete na ty schody, umyjte si kola! ²

Mapování a kategorizaci přístupnosti objektů ve věnuje Pražská organizace vozíčkářů (POV), která vytvořila standardizovaný dotazník, dle kterého mapuje většina mapujících organizací a institucí.

Jednotlivé kategorie mají stanovená kritéria, která jsou odvozena od uživatelských zkušeností nebo vychází z technických parametrů vozíku nebo jiných kompenzačních pomůcek.

Kategorizace objektů dle přístupnosti: přístupné, částečně přístupné, obtížně přístupné anebo nepřístupné.

Proč řešit bezbariérovost?

Je základní podmínkou pro zajištění bezpečného pohybu žáka v prostorách školy.

Úprava je nutná při manipulaci se žákem v případě, že žák potřebuje pomoc druhé osoby – přesuny, hygiena, sebeobsluha.

Pedagog může působit na žáka v prostorách běžné třídy, školy a školního areálu.

Žák se může se svými vrstevníky účastnit výuky v plném rozsahu.

Úprava prostor školy pro běžnou výuku

A) Exteriér

Příjezd k budově školy – vyhrazené parkovací stání pro osoby se zdravotním postižením.

Přístup od vyhrazeného parkovacího stání ke škole – chodníky, obrubníky aj.

Druh povrchu a sklon před vstupem do školy.

Bezbariérový vstup do školy.

Přítomnost zábradlí a madel na chodbách školy.

B) Interiér

Povrch podlahy na chodbách a ve třídách, kde se žák pohybuje.

Přítomnost prahů, rohožek a jiných překážek.

Šířka interiérových dveří do potřebných prostor.

Upravený výtah s dostatečným manipulačním prostorem a správnou výškou ovládacích prvků.

V případě absence výtahu možnost využití svislé či podélné plošiny, v nejnutnějším případě schodolezu.

Úprava prostor ve třídě a žákova pracovního místa – uspořádání nábytku, výškově nastavitelný nábytek a tabule, využití IT techniky (hardware i software), polohovací lůžka, přenosné stojany, zvedáky či závěsy.

Přítomnost prostoru pro odpočinek, polohování, relaxaci, rehabilitaci.

Upravené hygienické zázemí pro žáka – dodržení rozsahu manipulačního prostoru, maximální výše ovládacích prvků (vypínače, páková baterie umyvadla, splachování aj.), přítomnost madel u toalet.

V případě potřeby zajištění intimních prostor pro aplikaci medikace, udržování hygieny (cévkování, přebalování aj.).

Úprava prostor pro výuku TV

A) Tělocvična / sportovní hala

Přístupnost do sportovišť s výškovým rozdílem nejvýše do 20 mm.

Světlost (šířka) vstupních dveří je větší než u jiných prostor především tam, kde žáci v TV využívají sportovní vozík (rozvor kol je cca 1000 mm).

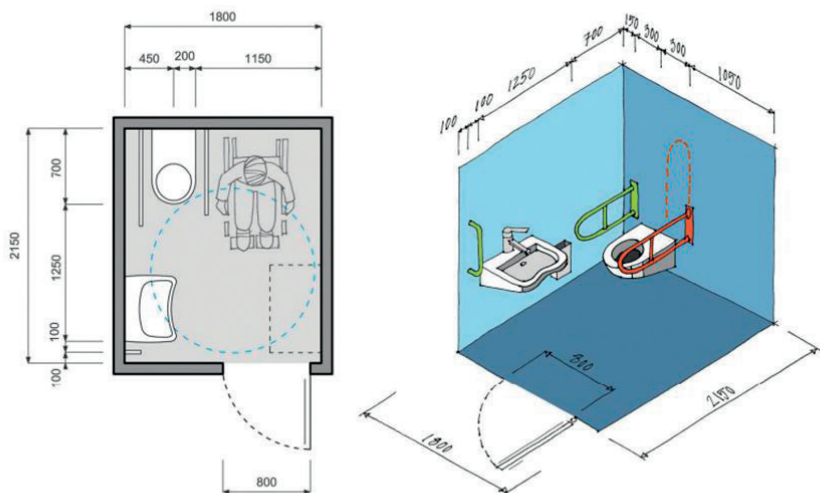
V případě přítomnosti turniketu u vstupu do sportovní haly musí být možnost jiného průchodu.

Ve všech prostorách tělocvičny, včetně zázemí pro hygienu, je nutné dodržet pravidlo kruhu o 1500 mm, který je potřebný pro snadný pohyb v místnosti.

V případě paralelní výuky pro různé individuální cvičení za přítomnosti asistenta pedagoga či fyzioterapeuta je vhodné umístění samostatného prostoru pro tyto činnosti.

HYGIENICKÁ ZAŘÍZENÍ A ŠATNY

KABINA WC NOVOSTAVBA - MINIMÁLNÍ PŮDORYSNÉ ROZMĚRY 1800x2150

Hygienické zázemí a šatny – nutná vhodná lokalizace šaten v budově.

Nejméně 5 % skříněk nebo převlékacích kabin zcelkového počtu musí být řešeno s ohledem na manipulační požadavky osob na vozíku a s respektováním dosahové úrovně 1200 mm nad podlahou.

B) Plavecký bazén

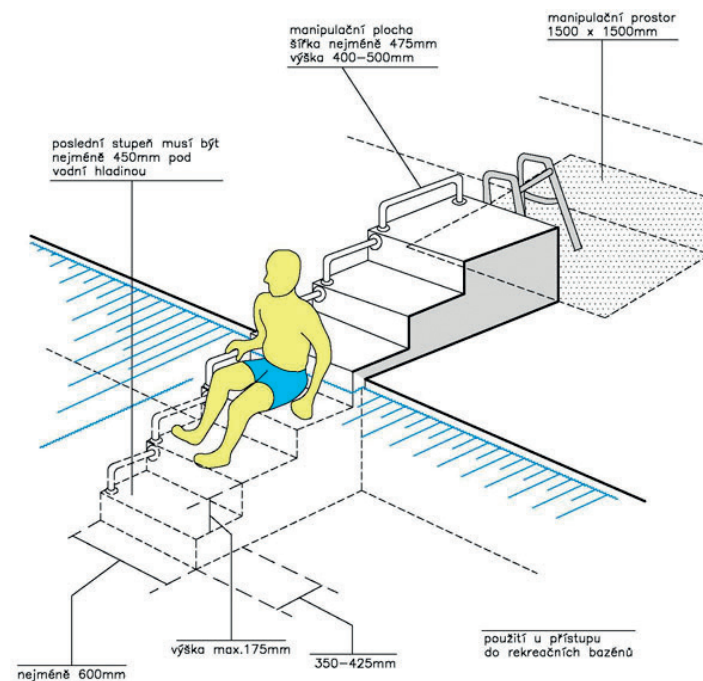
Vstup do budovy bazénu musí splňovat potřebné parametry, tj. minimální šířku dveří 900 mm a měl by být průchozí mimo turnikety.

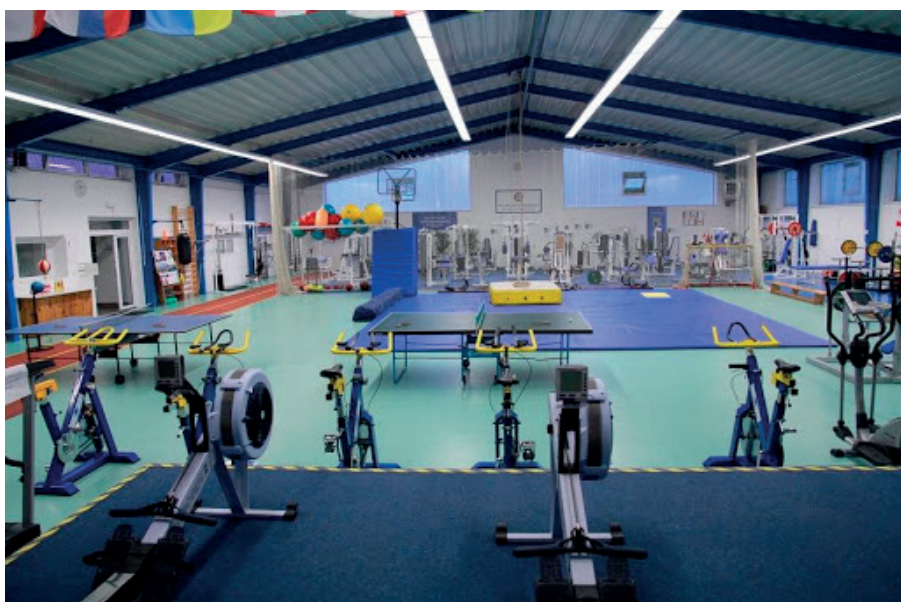
Přístup k okolním prostorům a k bazénu.

Absence zvýšeného okraje na některém místě bazénu.

Přítomnost speciálně upravené kluzné plochy, speciálního madla apod.

Přítomnost hydraulického zařízení, které činí bazén dostupný i žákům s nejtěžší formou postižení.

C) Posilovna a fitness

Pro posilovnu a fitness zóny platí stejné parametry jako u výše zmíněných objektů (přístup do objektu, bezbariérová parkovací místa, vstup do objektu, upravené hygienické zázemí aj.).

Veškeré vnitřní prostory fitness musí splňovat minimální manipulační prostor 1500 × 1500 mm.

Bezbariérové fitness bývá vybaveno moderními rehabilitačními přístroji, které fungují na principu stlačeného vzduchu.

Ideální je přítomnost strojů s možností odejmutí sedátek tak, aby mohl žák pohodlně posilovat přímo z vozíku.

Posilovací stroje by měly mít možnost změny výchozích pozic při cvičení.

Na stroji lze bez vstávání měnit v průběhu cvičení zatížení.

Pomůcky využitelné pro kondiční trénink v posilovnách:

Krank cycle – ideální stroj na zahřátí organismu, uvolnění ramenních kloubů, zlepšení krevního oběhu a zvýšení tepové frekvence.

Total Gym XLS – víceúčelový posilovací stroj, kde se rozvíjí hlavně síla a koordinace svalů mezi sebou.

FES BIKE – vhodný především pro rehabilitační účely u jedinců s neurologickými poruchami.

Theraband – gumový pás určité délky, jedná se o alternativu k posilování s činkami.

Overball – jeho využití je široké, můžeme ho rolovat, mačkat, stlačovat, může sloužit jako balanční podložka.

Aquahit – vak naplněný vodou a doplněný vzduchem.

Flexisport – sada gumových expanderů opatřených různými druhy úchytů, slouží k posilování horních i dolních končetin.

Balanční plochy – vzduchové úseče (podložky).

Uchopovací rukavice – pro jedince, kteří mají poruchy hybnosti rukou. Rukavice umožňují snazší úchop předmětů.

Cuff weights – závaží na ruce, případně na nohy, které slouží ke zvýšení odporu pohybu, čímž lze docílit velmi pozitivních výsledků.

Boxovací pytel – s podstavcem, který je dostupný ať už ze stoje, nebo z vozíku.

d) Lyžařský výcvik

Lanovka a vlek

Vyhrazené parkovací stání v areálu, které je v blízkosti nástupu na vlek. V případě jeho absence možnost nájezdu co nejbližší k vleku.

Přístup k vleku – v rovině či je nutné překonat určité převýšení, pro které je nutná asistence.

Možnost projetí mimo turnikety.

Obsluha dolní stanice lanovky – Je ochotná pomoci s nasedáním či se zpomalením lanovky? Má zkušenosti?

Lanovka – Je vhodná pro monoski? Povrch sedačky je vyroben z materiálu, který nelze monoski poškodit.

Nástup na lanovku je ztížen přítomností pojízdného pásu.

Vlek – Má lano dostatečnou nosnost pro převoz osob na monoski? Tj. na unašeči lyžařského vleku je dovolena přeprava více osob (v případě, že žák jezdí na vleku společně s asistentem).

Ve stopě na vleku nejsou příčné ani podélné nerovnosti.

Možnost odjezdu z trasy lyžařského vleku po celé jeho délce.

Horní stanice lanovky – nutná přítomnost obsluhy anebo v případě nebezpečí je možno vypnout vlek červeným tlačítkem STOP, které je umístěno v prostoru pro výstup.

Prostor pro výstup z lanovky či vleku je v rovině a je dostatečně velký.

Sjezdová trať

Obtížnost sjezdovky je přiměřená věku a lyžařským schopnostem lyžaře.

Sjezdovka je dostatečně široká, přehledná a nemá žádný větší příčný sklon a je bez překážek.

Na sjezdovce jsou místa pro odpočinek – rovina či mírnější svah.

Dojezd sjezdové tratě je do roviny či mírného svahu.

Hygienické zázemí a restaurace

Pro vnitřní prostory lyžařského areálu platí stejné parametry jako u výše zmíněných objektů (přístup k objektu, vstup do objektu, upravené hygienické zázemí aj.).

Zázemí pro hygienu by mělo být v co největším dosahu sjezdovky.

Základní znaky pro komunikaci se žáky se sluchovým postižením

čekat

jíst

dobře

chata

kde

pít

přestávka

spolužák

tady

učitel

vedoucí

WC

Seznam použitých odkazů

- 1) www.dpa.cz
- 2) Linhart, M. Život na vozíku s nadhledem. Vozka.
- 3) <http://ostrava-bezbarier.cekuj.net/>
- 4) <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/2046582-do-skoly-bez-problemu-i-s-handicapem-pomahaji-vytahy-a-zvedaci-plosiny>
- 5) <http://www.mapabarier.cz/index.php/praxe/priloha-c-2/1-komunikace-pro-chodce-a-vyhrazena-stani>
- 6) https://mostecky.denik.cz/zpravy_region/prvni-mostecky-vozickar-pouziva-v-mestske-skole-specialni-vytah-20121012.html
- 7) <http://www.skokan.info/skolni-nabytek/3913-skolni-lavice-pro-telesne-postizene-s-naklonem.html>
- 8) <https://www.vozka.org/aktuality/zdravotechnika/vozkuv-tip-kompenzacni-prostredky-pro-ovladani-pocitace-lidmi-s-tezkym-teles-handicapem-zejmena-kvadruplegiky--427cz?send>
- 9) <https://www.zsbcuo.cz/relaxacni-koutek.htm>
- 10) <https://vozejkov.cz/cz/aktuality/zdravi-2/inkluzi-v-hodinach-telesne-vychovy>
- 11) <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/uvolnovani-z-telocviku-podle-analyzy-univerzity-palackeho-ukazuje-kde-zacina-a-konci-ink/>
- 12) https://www.casopisstavebnictvi.cz/tvorba-bezbarieroveho-prostredi-sportovnich-staveb-a-rekreativnich-arealu_N2593
- 13) https://www.casopisstavebnictvi.cz/tvorba-bezbarieroveho-prostredi-sportovnich-staveb-a-rekreativnich-arealu_N2593
- 14) https://www.casopisstavebnictvi.cz/tvorba-bezbarieroveho-prostredi-sportovnich-staveb-a-rekreativnich-arealu_N2593
- 15) https://www.casopisstavebnictvi.cz/tvorba-bezbarieroveho-prostredi-sportovnich-staveb-a-rekreativnich-arealu_N2593
- 16) <http://www.1czpjc.cz/fitness-ceske-budejovice>

- 17) <http://radostzpoxybu.cz/general/Article.aspx?id=7619&cat=3>
- 18) <https://www.anatomicalconcepts.com/rehamove-fes-cycling>
- 19) Kuncová, J. (2011). Soubor kondičních cviků s pomůckami pro vozíčkáře. UP v Olomouci.
- 20) Kuncová, J. (2011). Soubor kondičních cviků s pomůckami pro vozíčkáře. UP v Olomouci.
- 21) <https://www.healthandcare.co.uk/ankle-weights/the-cuff-ankle-and-wrist-weight.html>
- 22) Kuncová, J. (2011). Soubor kondičních cviků s pomůckami pro vozíčkáře. UP v Olomouci.
- 23) <https://cs-cz.facebook.com/martinzachofi/posts/312412668918075/>
- 24) Kuncová, J. (2011). Soubor kondičních cviků s pomůckami pro vozíčkáře. UP v Olomouci.
- 25) <https://www.vozka.org/aktuality/zpravodajstvi/dny-na-monoski-jsou-opet-tady-pojdte-s-nami-lyzovat-665cz?send>
- 26) <https://www.czech-ski.com/ostatni/hendikepovani/aktuality/licencni-kurz-instruktor-monoski>
- 27) <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/dny-na-monoski-v-hrube-vode/>
- 28) <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/dny-na-monoski-priblizi-zimni-sport-handicapovanych/>
- 29) <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/dny-na-monoski-priblizi-zimni-sport-handicapovanych/>
- 30) <https://akce.ftk.upol.cz/de/2018/dny-na-monoski-2018/>